

PARLAMENT DEL MESTRE MILLET EN L' ACTE DE DESCOBRIR
EL BUST DEL MESTRE NICOLAU ERIGIT A L' E COLA MUNICI-
PAL DE MÚSICA DE BARCELONA.

Bell moment aquest en el qual veiem realitzat un desig que ens va neixer a l' allunyar-se de nosaltres, els mestres i deixebles d'aquesta Escola, la persona verament representativa, la figura que ella sola ja donava el to seriós i noble a tot aquest centre d'ensenyança musical. El nostre Director ens deixava obligat per la dura llei del temps, que tot ens ho du i tot s'ho emporta: pel temps que determinava la per nosaltres fatídica jubilació del nostre Mestre Nicolau.

Tants cursos que els antics mestres l'haviem vist en la direcció, enfeinat sempre, ordenant llistes, cridant a uns i a altres, enterant-se de deixebles, aclarint dubtes: Tantes voltes que havíem presenciat l'esverament dels alumnes, quan el Mestre feia la visita a la classe, que el veien com el Jutge suprem que anés a demanar comptes pel judici etern. Tan sovint que havíem contemplat la seva alta silueta anant de classe en classe, en aquella escola antiga del Park amb compartiments de fustes mig podrides, però que la sombra dels talls magnífics decoraven de part de fora, enviant, entrada la Primavera, llurs efluvis tan agradables com sanitosos.

Tantes vegades que havíem conversat amb ell de detalls d'exàmens, de projectes, de reformes, de músiques i d'artistes, quan acabada la classe teníem lleure de parlar.

Tants anys haver fet de jurat d'exàmens baix la seva presidència, presidència terrible de justícia, de mesura justa de mèrits i de defectes ! ara,, aquella alta personalitat que resumia tota aquella vida escolar, aquell home que semblava portava tota l'Escola a sobre, estructurant-la, afinant-la, fent-se-la tota seva amb una dignitat singular, amb una honradès admirable; aquell home artista, pedagog, nostramo i mestre, el nostre director, desapareixia d'entre nosaltres per haver caigut per ell el temps de la jubilació.

Oh temps, com ets desagradable en casos semblants ! Aquest temps que tant costa de definir als savis i que tots tant coneixem perquè amb ell venim al món i ell és qui s'ens emporta a l'altre.

El temps porta els nostres amors i ell traidorament esfuma les nostres il·lusions. Per això ens vaga de conèixer-li el geni, i tot el nostre afany és el de trobar medi per a curar, amb el que puguem, les seves malifetes.

Perque el temps tot ho limita, però nosaltres portem adins un gran afany d' infinit i d'immortalitat. Cada bell moment de la vida voldriem dir-li, com el Faust de Goethe, "parat i no fugis, resta eternament "; i és perque servem el presentiment del més enllà i de lo etern. I per aixó al temps que passa i ens roba la nostra juvenesa i ens marceix el rostre i ens adorm l'activitat i ens separa dels que estimem^{mi}, ens esborra les glòries i les alegries i ens deixa pimes i acumula tribulacions i desenganys; per aixó a n'aquest temps que 'ns ha portat a n'aquest mon i d'ell s'ens endú, li diem des del fons del nostre ésser: "no ens enganyes del tot, temps fugisser i mentider; tu sembla que tot ho esborris i t'ho emportis; tot sembla que ho marceixis i ho trepitgis, però en la nostra immortalitat tot resta; tu del ^{mon} ~~mon~~ en fas escenari i en fas comèdia; però nosaltres portem l'eternitat en la nostra ànima i en ella tot resta imprés i gravat per a tenir la seva vera i constant valor al Regne etern. I aquest daler de lo etern el demostrém a cada moment volguent fer durader i permanent el que el temps traïdor s'emporta.

Per aixó nosaltres els que havem contribuït, qui d'una manera qui d'una altra,

a les tasques d'aquesta Escola Musical de Barcelona, els mestres actuals, la major part dels quals fa desenes d'anys que hi exercim; la multitud de deixebles que hi aprenen o hi han après la dolça disciplina de l'art de la música, tots, els mestres i deixebles que estimem aquest Institut que l'Ajuntament de Barcelona sosté fa tants anys; tots nosaltres, que aquí havem tingut i tenim les nostres amors i il·lusions artístiques pedagògiques, tots tenim al pensament i al cor a l'home que n'ha estat l'ànima, l'orientador i plasmador; el mestre que prengué aquesta Escola quan encara estava en el període primari i amb el seu guiatge li donà forma, serietat, disciplina, altesa artística i un crèdit que, si es deu a la valua del professorat, és principalment per la marca general, per la disciplina i l'orientació excel·lent que li donà el mestre Nicolau. Per aixó havem dat al temps traïdor; "Tú t'emportes el mestre estimat, l'has fet vell i el fas jubilar, però nosaltres aprofitem aquest moment que tu mateix ens portes per a fer restar el Mestre perdurablement; no solament entre nosaltres, sinó per sempre més entre les generacions futures. Tú ens robas els nostre capdill, però nosaltres aprofitem el geni d'un altre artista qui cospa fesomies i

i les eternitza, i el Mestre restarà aci amb la seva expressió característica per a recordar als d'ara que restem i als demás que vindran les obligacions i la dignitat de les ensenyances pedagògiques.

D'aquí endavant aquesta efígie tan bellament esculturada per l'eminent Josep Llimona, presidirà desde aquest saló central totes les ensenyances que es donen en aquesta casa. Aquesta figura tan venerable, aquest rostre tan seriós, aquesta expressió tan característica d'una voluntat tan detrurera, ens recordaran a tots l'obligació de continuar la seva obra amb aquella mateixa dignitat que ell la regia, amb aquella honradesa artística amb que ell l'enfortia, amb aquell daler de perfeccionament pedagògic amb que ell la feia progressar, i amb aquell ideal suprem de l'art vertader, de l'art noble que ha d'esser l'ornament i la dignificació estètica del nostre poble, que si be amb ~~tristesa~~ ^{amb} se li aplica el dictat de pràctic i treballador, no es menys cert que també posseeix en alt grau el sentit de la bellesa.

El Mestre Nicolau viu encara entre nosaltres, d'ell rebem encara directament les seves inspiracions i els seus consells; ell és encara el nostre Director, Director

d'honor, però també efectiu per la sumissió i respecte que li devem, la veneració que li servem i pel guiatge que li preguem. Els monuments als herois es solen aixecar quan ells ja no son d'aquest mon. Però nosaltres no havem tingut espera, no havem volgut que altres li aixequessin a n'el nostre heroi aquest bust a la seva memoria, havem volgut que ell amb vida vegés com el volem sempre entre nosaltres, que vegi com l'estimem i com sabem agrair, nosaltres els que havem rebut directament la seva herencia, la seva obra de l'educació musical de Barcelona.

Mes aquesta educació musical, el nostre poble, cal observar que la deu en gran part al Mestre Nicolau no solament per la força que la seva acció donà a aquesta Escola, sinó també per tots els treballs artístics de la seva vida. Ell no ha estat solament el Director d'aquest centre musical sinó un gran mestre músic de Catalunya.

Els concerts simfònics per ell dirigits fa una quarentena d'anys formen època en els anys musicals de Barcelona. Ell fou el primer que donà en serie completa les nou simfonies de Beethoven; i la seva interpretació d'aquell gran geni tenia una tal noblesa, una tan viva dignitat que ha restat inolvidable

per tots els que la fruïrem. I ell, el Mestre, fou qui ens anticipà amb memorables audicions els principals fragments dels Nibelungs i del Parsifal de Wagner les quals obres fins passat molt temps no foren posades en escena a Barcelona.

Mes la glòria més radiant i perenne per el Mestre Nicolau és i sera la que li donen les inspiracions de les seves obres preuades. Sobretot la seva obra choral, els seus poemes per a chor, són obres mestres que dintre el gènere no tenen rival en tota la literatura musical moderna. En aquesta seva producció artística hi ha tot el millor de la seva ànima, tota la noblesa i delicadesa del seu sentiment, tot el seu mestratge artístic, tota la seva inspiració profunda i tot el seu preclar ingeni. Per si soles aquestes obres honoren i magnifiquen la música catalana. En elles hi ha tot el cor, tot el seny i saviesa, tota la ponderació i sobrietat de l'home; tot el que és, també, característica essencial de la nostra raça catalana.

Per tots aquests mèrits, oh Mestre, us tenim al cor i al pensament, per tots aquests mereixements Catalunya us deu un homenatge perdurable que correspon-

gui a l'honor que haveu fet a la raça. Aquest homenatge etern del nostre poble al gran músic serà quan vos mestre no sereu del món dels vius, quan la vostra absència farà adonar als catalans del buit que haurà deixat el vostre geni, quan les vostres inspiracions guardant joventut perenne segellaran la vostra gloria. Però nosaltres, la gent de l'Escola, som fills massa directes del vostre mestratge per a retardar l'expressió de la nostra veneració i per això havem volgut oferir-vos en vida aquesta mostra humil del nostre afecte; i si ara no us podem veure continuament en persona en aquesta casa, podrem al menys veure-vos-hi a tota hora amb aquesta noble manera figurat i en aquesta noble materia representat. La inspiració d'un nostre gran artista ha copsat tan justament la vostra figura i la vostra expressió, que això farà que no ^{engorem} enyrem tant el vostre guiatge directe i la vostra paraula viva. I Déu faci que així com aquesta efígie és penyora de l'amor, admiració i agraïment de tots nosaltres, mestres i deixebles, sigui també per a nosaltres mateixos i pels que vindran el record perenne del vostre alt exemple que tenim obligació de seguir pel progrés continuu i per a l'exaltació suprema de l'art musical de Catalunya.